Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

►B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2001/81/EÜ,

23. oktoober 2001,

teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta

(EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Nõukogu direktiiv 2006/105/EÜ, 20. november 2006	L 363	368	20.12.2006
►M2	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009	L 87	109	31.3.2009
►M3	Nõukogu direktiiv 2013/17/EL, 13. mai 2013	L 158	193	10.6.2013
►M4	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/2284, 14. detsember 2016	L 344	1	17.12.2016

Muudetud:

►A1	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2001/81/EÜ,

23. oktoober 2001,

teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on piirata hapestavate ja eutrofeerivate saasteainete ning osooni eellaste heitkoguseid, et parandada keskkonna ja inimeste tervise kaitset ühenduses hapestamise, pinnase eutrofeerumise ja troposfääriosooni kahjulikust mõjust tuleneva ohu eest ning liikuda pikaajaliste eesmärkide poole mitte ületada kriitilisi saastetasemeid ja -koormusi ning kaitsta tõhusalt kõiki inimesi õhusaaste tekitatud teada olevate terviseriskide eest, kehtestades selleks heitkoguste siseriiklikud ülemmäärad, kusjuures võrdleva hindamise kriteeriumideks võtta aastad 2010 ja 2020, ning koostades järjekindlalt artiklites 4 ja 10 ettenähtud ülevaateid.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõigi heitkoguste suhtes, mis artikli 4 kohaselt lähtuvad inimtegevuse tulemusena tekkivatest saasteallikatest liikmesriikide territooriumidel ja nende majanduspiirkondades.

See ei hõlma:

a) rahvusvahelisest mereliiklusest pärit heitmeid;

b) õhusõidukite heitmeid, välja arvatud maandumis- ja starditsükli heitmed;

c) Hispaania osas heitmeid Kanaari saartel;

d) Prantsusmaa osas heitmeid ülemeredepartemangudes;

e) Portugali osas heitmeid Madeiral ja Assooridel.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *AOT 40* — summaarne erinevus 80 µg/m^3 (= 40 ppb) taset ületavate troposfääriosooni ühe tunni keskmiste kontsentratsioonide ja 80 µg/m^3 vahel, kasutades üksnes neid väärtusi, mis mõõdetakse maist juunini igal aastal;

b) *AOT 60* — summaarne erinevus 120 µg/m^3 (= 60 ppb) taset ületavate troposfääriosooni ühe tunni keskmiste kontsentratsioonide ja 120 µg/m^3 vahel, kasutades väärtusi, mis mõõdetakse kogu aasta jooksul;

c) *kriitiline saastekoormus* — kvantitatiivne hinnang kokkupuute kohta ühe või mitme saasteainega, millel allpool seda taset vastavalt praegustele teadmistele puudub märkimisväärne kahjulik toime keskkonna tundlikele osadele;

▼B

d) *kriitiline saastetase* — saasteainete kontsentratsioon atmosfääris, millest kõrgem tase võib vastavalt praegustele teadmistele olla otseselt kahjulik vastuvõtjatele, nagu on inimesed, taimed, ökosüsteemid või ained;

e) *heide* — aine eraldumine punkt- või hajureostusallikast atmosfääri;

f) *võrguruut* — ruut mõõtmetega 150 km × 150 km, mida kasutatakse kriitiliste koormuste kaardistamisel Euroopa ulatuses, ning samuti õhusaasteainete heitkoguste ja sadestumiste kontrollimisel õhusaaste edasikandumise seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammi (EMEP) alusel;

g) *maandumis- ja starditsükkel* — tsükkel, mille moodustavad iga käitamismooduli järgmised ajavahemikud: maandumislähenemine 4,0 minutit; ruleerimine/tühikäik 26,0 minutit, start 0,7 minutit; tõus 2,2 minutit;

h) heitkoguse *siseriiklik ülemmäär* — aine suurim lubatud kogus kilotonnides, mis võib liikmesriikides eralduda kalendriaasta jooksul;

i) *lämmastikoksiidid* ja NO_x — lämmastikoksiid ja lämmastikdioksiid, väljendatuna lämmastikdioksiidina;

j) *troposfääriosoon* — osoon troposfääri kõige madalamas osas;

k) *lenduvad orgaanilised ühendid* ja *LOÜ* — kõik inimtegevuse tulemusena tekkivad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, mis võivad päikesevalguse toimel lämmastikoksiididega reageerides tekitada fotokeemilisi oksüdante.

Artikkel 4

Heitkoguste siseriiklikud ülemmäärad

1. Liikmesriigid vähendavad hiljemalt 2010. aastaks selliste saasteainete nagu vääveldioksiid (SO_2), lämmastikoksiidid (NO_x), lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ) ja ammoniaak (NH_3) siseriiklikke aastaseid heitkoguseid kogusteni, mis ei ületa I lisas sätestatud heitkoguste ülemmäärasid, kusjuures võetakse arvesse kõik pärast artiklis 9 nimetatud aruannete esitamist ühenduse meetmetes tehtud muudatused.

2. Liikmesriigid tagavad, et I lisas ettenähtud heitkoguste ülemmäärasid ei ületata ühelgi aastal pärast 2010. aastat.

Artikkel 5

Keskkonnaalased vahe-eesmärgid

I lisas esitatud heitkoguste siseriiklike ülemmäärade eesmärk on üldjoontes saavutada 2010. aastaks kogu ühenduses keskkonnaalaste eesmärkide vahe-eesmärgid üldiselt järgmises ulatuses:

a) *Hapestamine*

Kriitilisi koormusi ületavad alad vähenevad vähemalt 50 % võrra (igas võrguruudus) 1990. aasta olukorraga võrreldes.

▼B

b) *Tervist mõjutav kokkupuude troposfääriosooniga*

Inimese tervise seisukohalt kriitilist taset ületava troposfääriosooni koormust (AOT 60 = 0) vähendatakse kõigis võrguruutudes kahe kolmandiku võrra 1990. aasta näitajatega võrreldes. Peale selle ei tohi troposfääriosooni koormus üheski võrguruudus ületada absoluutset ülempiiri 2,9 ppm.h.

c) *Taimkatet mõjutav kokkupuude troposfääriosooniga*

Põllukultuuride ja poolloodusliku taimkatte seisukohalt kriitilist taset ületava troposfääriosooni koormust (AOT 40 = 3 ppm.h) vähendatakse kõigis võrguruutudes ühe kolmandiku võrra 1990. aasta olukorraga võrreldes. Peale selle ei tohi troposfääriosooni koormus üheski võrguruudus ületada absoluutset ülempiiri 10 ppm.h, väljendatuna kriitilise taseme ületamisena 3 ppm.h.

Artikkel 6

Siseriiklikud programmid

1. Liikmesriigid koostavad hiljemalt 1. oktoobriks 2002 programmid artiklis 4 nimetatud siseriiklike saasteainekoguste järkjärguliseks vähendamiseks, et hiljemalt 2010. aastaks oleks võimalik kinni pidada vähemalt I lisas ettenähtud siseriiklikest heitkoguste ülemmääradest.

2. Siseriiklikud programmid sisaldavad teavet vastuvõetud ja kavandatavate strateegiate ja meetmete kohta ning kvantifitseeritud kalkulatsioone kõnealuste strateegiate ja meetmete mõju kohta saasteainete heitkogustele 2010. aastal. Esitatakse andmed eeldatavate oluliste muutuste kohta riigisiseste heitkoguste geograafilises jaotumises.

3. Liikmesriigid vaatavad siseriiklikud programmid üle ja ajakohastavad need vastavalt vajadusele 1. oktoobriks 2006.

4. Liikmesriigid teevad lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt koostatud programmid kättesaadavaks üldsusele ja asjaomastele organisatsioonidele, nagu näiteks keskkonnaorganisatsioonid. Käesoleva lõike kohaselt avalikkusele ning organisatsioonidele antav teave peab olema selge, mõistetav ja kergesti kättesaadav.

▼M4

———————

▼B

Artikkel 9

Komisjoni aruanded

1. Komisjon esitab 2004. ja 2008. aastal aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule I lisas sätestatud heitkoguste siseriiklike ülemmäärade rakendamise edukuse kohta ning artiklis 5 ettenähtud keskkonnaalaste vahe-eesmärkide saavutamise tõenäolise ulatuse kohta 2010. aastaks, samuti selle kohta, kui suures ulatuses oleks võimalik artiklis 1 ettenähtud pikaajalisi eesmärke täita aastaks 2020. Aruannetes on majanduslik hinnang, kaasa arvatud tasuvuse, tulude, piirkulude ja -tulude ning heitkoguste siseriiklike ülemmäärade rakendamise sotsiaal-majandusliku mõju kohta konkreetsetele liikmesriikidele ja sektoritele. Aruanded sisaldavad ka ülevaadet käesoleva direktiivi reguleerimisala piirangutest, nagu on määratletud artiklis 2, ning hinnangut heitkoguste

▼B

täiendava vähendamise võimaliku ulatuse kohta, et saavutada artiklis 5 ettenähtud keskkonnaalased vahe-eesmärgid. Aruannetes võetakse arvesse liikmesriikide artikli 8 lõigete 1 ja 2 kohaselt koostatud aruanded ning muu hulgas ka:

a) kõik ühenduse uued õigusaktid, mis võivad olla vastu võetud asjaomastest saasteallikatest lähtuvate heitkoguste piirväärtuste ja tootestandardite sätestamiseks;

b) parimad võimalikud tehnika arengusuunad direktiivi 96/61/EÜ artiklis 16 ettenähtud teabevahetuse alal;

c) suurtest põletusseadmetest lähtuvate vääveldioksiidi ja lämmastikoksiidide heitkoguste vähendamise eesmärgid 2008. aastaks, millest liikmesriigid on ette kandnud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivile 2001/80/EÜ teatavatest suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta; ([1])

d) heitkoguste vähendamised ja vähendamiskohustused kolmandates riikides, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse kandidaatriikides võetavatele meetmetele ning võimalustele heitkoguseid täiendavalt vähendada ühendusele lähedal asuvates piirkondades;

e) kõik ühenduse uued õigusaktid ja rahvusvahelised määrused, milles käsitletakse laevade ja õhusõidukite põhjustatud heitkoguseid;

f) transpordi areng ning kõik täiendavad meetmed transpordist lähtuvate heitkoguste kontrollimiseks;

g) arengusuunad põllumajanduse valdkonnas, loomakasvatusalased prognoosid ja heitkoguste vähendamise meetodite edasiarendused põllumajandussektoris;

h) kõik energiaturu olulised muutused liikmesriigis ning uued prognoosid, mis kajastavad liikmesriikide meetmeid kliimamuutusega seotud rahvusvaheliste kohustuste täitmisel;

i) hinnang kriitiliste koormuste jooksvate ja eeldatavate ületamiste kohta ning Maailma Tervishoiuorganisatsiooni suunistes esitatud troposfääriosooni väärtused;

j) võimalus kindlaks määrata kavandatav vahe-eesmärk, et vähendada pinnase eutrofeerumist;

k) uued teaduslikud ja tehnilised andmed, kaasa arvatud mõõtemääramatus:

   i) siseriiklikes emissiooni andmekogudes;

   ii) sisestatud võrdlusandmetes;

   iii) teabes saasteainete piiriülese kauglevi ja sadestumise kohta;

   iv) kriitilistes koormustes ja tasemetes;

   v) kasutatud mudelis;

   ning hinnang sellest tulenevale mõõtemääramatusele heitkoguste siseriiklikes ülemmäärades, mis on vajalikud artiklis 5 mainitud keskkonnaalaste vahe-eesmärkide täitmiseks;

l) vajadus vältida ülemääraste kulude tekkimist igale üksikule liikmesriigile;

([1]) EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1.

▼B

m) modelleerimisarvestuste ning hapestamis-, eutrofeerumis- ja troposfääriosoonivaatluste võrdlemine mudelite täiustamise eesmärgil;

n) asjakohaste majandushoobade kasutamine, kui see on vajalik.

2. Komisjon esitab 2012. aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande I lisas esitatud ülemmäärade järgimise kohta ning edusammude kohta artiklis 5 nimetatud keskkonnaalaste vahe-eesmärkide ning artiklis 1 nimetatud pikaajaliste eesmärkide saavutamisel. Komisjoni aruandes võetakse arvesse liikmesriikide artikli 8 lõigete 1 ja 2 kohaselt esitatud aruanded ning lõike 1 punktides a–n loetletud asjaolud.

Artikkel 10

Läbivaatamine

1. Artiklis 9 nimetatud aruannetes võetakse arvesse artikli 9 lõikes 1 loetletud tegurid. Iga aruande koostamisel vaatab komisjon läbi käesoleva direktiivi, lähtudes kõnealustest teguritest, edusammudest 2010. aastaks ettenähtud heitkoguste ülemmääradest kinnipidamisel, teaduse ja tehnika arengust ning olukorrast käesoleva direktiivi vahe-eesmärkide ja kriitilistest koormustest ning tasemetest kinnipidamise pikaajaliste eesmärkide saavutamisel, samuti Maailma Tervishoiuorganisatsiooni õhukvaliteedi juhistasemest osooni osas.

2. Läbivaatamisel, mis peab olema lõpetatud 2004. aastal, antakse hinnang II lisas sätestatud kogu ühenduse soovituslikele heitkoguste ülemmääradele. Kõnealuste soovituslike ülemmäärade hindamine võetakse ühena teguritest arvesse täiendavate tasuvusmeetmete analüüsimisel, mis võidakse võtta kõigi asjakohaste saasteainete heitkoguste vähendamiseks, et saavutada artiklis 5 ettenähtud keskkonnaalased vahe-eesmärgid kogu ühenduses aastaks 2010.

3. Kõik aruanded sisaldavad heitkoguste siseriiklike ülemmäärade arvestuslike kulude ja tulude täiendavat uurimist, mis on arvutatud tehnika tasemele vastavate näidiste ja parimate olemasolevate andmete põhjal, et saada võimalikult väike mõõtemääramatus, samuti võetakse arvesse Euroopa Liidu laienemise edusamme ning alternatiivsete meetodite võimalusi artiklis 9 loetletud tegureid silmas pidades.

4. Eesmärgiga ära hoida konkurentsi moonutamine ning arvesse võttes tulude ja kulude tasakaalu, uurib komisjon täiendavalt vajadust välja töötada ühenduse ühtlustatud meetmed selliste majandussektorite ja toodete jaoks, mis soodustavad kõige enam hapestamist, eutrofitseerumist ja troposfääriosooni tekkimist, ilma et see piiraks direktiivi 96/61/EÜ artikli 18 kohaldamist.

5. Artiklis 9 nimetatud aruannetele lisatakse vajaduse korral ettepanekud:

a) I lisas ettenähtud siseriiklike ülemmäärade muutmiseks, et saavutada artiklis 5 nimetatud keskkonnaalased vahe-eesmärgid, ja/või kõnealuste keskkonnaalaste vahe-eesmärkide muutmiseks;

▼B

b) võimalike täiendavate heitkoguste vähendamiseks, et oleks võimalik käesolevas direktiivis ettenähtud pikaajaliste eesmärkide täitmine 2020. aastaks;

c) meetmete kohta, mis tagavad ülemmääradest kinnipidamise.

Artikkel 11

Koostöö kolmandate riikidega

Edendamaks artiklis 1 ettenähtud eesmärgi saavutamist ning ilma et see piiraks asutamislepingu artikli 300 kohaldamist, teevad komisjon ja liikmesriigid vajaduse korral kolmandate riikide ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjon (UN/ECE), Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) ja Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO), kahe- ja mitmepoolset koostööd, kaasa arvatud teabevahetus tehnilise ja teadusliku uurimis- ja arendustöö valdkonnas selleks, et luua paremad võimalused heitkoguste vähendamiseks.

Artikkel 12

Aruanded laevadest ja õhusõidukitest lähtuvate heitkoguste kohta

1. Komisjon kannab 2002. aasta lõpuks Euroopa Parlamendile ja nõukogule ette, kui suures ulatuses rahvusvahelisest laevaliiklusest lähtuvad heitmed soodustavad hapestamist, eutrofeerumist ja troposfääriosooni tekkimist ühenduses.

2. Komisjon kannab 2004. aasta lõpuks Euroopa Parlamendile ja nõukogule ette, kui suures ulatuses õhusõidukitest lähtuvad heitmed, välja arvatud maandumis- ja starditsükli heitmed, soodustavad hapestamist, eutrofeerumist ja troposfääriosooni tekkimist ühenduses.

3. Igas aruandes esitatakse meetmete programm, mida saaks vajaduse korral rakendada rahvusvahelisel ja ühenduse tasandil heitkoguste vähendamiseks asjaomases sektoris ning mille alusel Euroopa Parlament ja nõukogu asja edaspidi käsitleb.

Artikkel 13

Komitee

1. Komisjoni abistab direktiivi 96/62/EÜ artikli 12 alusel moodustatud komitee, edaspidi “komitee”.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 nimetatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

▼M2

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artikli 8 sätteid.

▼B

Artikkel 14

Sanktsioonid

Liikmesriigid määravad kindlaks sanktsioonid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud siseriiklike sätete rikkumise korral. Need sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 15

Õigusaktide ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 27. novembrit 2002. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 17

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼M3

I LISA

SO_2, NO_x, LOÜ JA NH_3 HEITMETE SISERIIKLIKUD PIIRMÄÄRAD 2010. AASTAKS [1]

Riik	SO_2 kilotonnides	NO_x kilotonnides	LOÜ kilotonnides	NH_3 kilotonnides
Belgia	99	176	139	74
Bulgaaria [2]	836	247	175	108
Tšehhi Vabariik	265	286	220	80
Taani	55	127	85	69
Saksamaa	520	1 051	995	550
Eesti	100	60	49	29
Iirimaa	42	65	55	116
Kreeka	523	344	261	73
Hispaania	746	847	662	353
Prantsusmaa	375	810	1 050	780
Horvaatia [3]	70	87	90	30
Itaalia	475	990	1 159	419
Küpros	39	23	14	9
Läti	101	61	136	44
Leedu	145	110	92	84
Luksemburg	4	11	9	7
Ungari	500	198	137	90
Malta	9	8	12	3
Madalmaad	50	260	185	128
Austria	39	103	159	66
Poola	1 397	879	800	468
Portugal	160	250	180	90
Rumeenia [2]	918	437	523	210
Sloveenia	27	45	40	20
Slovakkia	110	130	140	39
Soome	110	170	130	31
Rootsi	67	148	241	57
Ühendkuningriik	585	1 167	1 200	297

▼**M3**

Riik	SO_2 kilotonnides	NO_x kilotonnides	LOÜ kilotonnides	NH_3 kilotonnides
EL28	8 367	9 090	8 938	4 324

([1]) Need heitmete siseriiklikud piirkogused on välja töötatud artiklis 5 esitatud keskkonnaalaste vahe-eesmärkide üldiseks täitmiseks. Kõnealuste eesmärkide saavutamine peaks vähendama pinnase eutrofeerumist sellises ulatuses, et liidu maa-ala, kus biogeense lämmastiku sadestumine ületab kriitilise saastekoormuse, väheneb 1990. aastaga võrreldes umbes 30 %.

([2]) Need heitmete siseriiklikud piirkogused on ajutised ega piira käesoleva direktiivi artiklis 10 nimetatud ülevaatust, mis peab olema lõpetatud 2008. aastal.

([3]) Horvaatia heitmete siseriiklikud piirkogused saavutatakse liiduga ühinemise kuupäevaks.

▼B

II LISA

SO_2, NO_x ja LOÜ heitkoguste ülemmäärad (tuhandetes tonnides)

▼M3

	SO_2 kilotonnides	NO_x kilotonnides	LOÜ kilotonnides
EL28 ([1])	7 902	8 267	7 675

([1]) Need heitkoguste ülemmäärad on ajutised ega piira käesoleva direktiivi artiklis 10 nimetatud ülevaatust, mis peab olema lõpetatud 2008. aastal.

▼B

Need heitkoguste ülemmäärad on välja töötatud artiklis 5 ettenähtud keskkonnaalaste vahe-eesmärkide saavutamiseks kogu ühenduses aastaks 2010.

▼M4